

Beszámoló
a Kölcsey Ferenc Városi Könyvtár
2022. évi tevékenységéről

Készítette: Berze Lajos
igazgató

Tartalomjegyzék

Rövid összefoglaló.....	3
A stratégiai célok végrehajtása.....	3
Szervezet.....	4
Infrastruktúra.....	4
Gyűjteményi információk	5
Szolgáltatások (változások, trendek).....	5
Minőségirányítás.....	6
Partnerségi együttműködések.....	8
PR/marketing/kommunikáció eredményei	9
Az energiaválság okozta változásokról.....	10

Rövid összefoglaló

Könyvtárunk életében a tavalyi év több pozitív változást is hozott, amelyek egy része a COVID járvány enyhülésével, másik része pedig a minőségirányítási rendszer meghonosításával van összefüggésben.

Örömmel tapasztaltuk, hogy a koronavírus-járvány nem vált súlyosabbá, így sem bezárásra, sem a nyitvatartás vagy a szolgáltatások korlátozására nem volt szükség. Ennek eredménye a statisztikai adatokban meg is mutatkozott, hiszen a hagyományos könyvtári szolgáltatásainkat többen vették igénybe, s rendezvényeinket, foglalkozásainkat, a gyerekrészlegben készült mini kiállításainkat is többen látogatták, mint az előző évben.

Nem csak a látogatások, de a kölcsönzött dokumentumok száma is nőtt, s ez kimondottan örömteli változás számunkra.

2022-ben a könyvtár kollektívája nagy fába vágta fejszójét, amikor is úgy döntöttünk, hogy formálisan is meghonosítjuk könyvtárunkban a TQM alapú minőségirányítási rendszert, amely révén intézményünk szervezeti keretei, szolgáltatásai, eszközparkja és emberi erőforrásai egyaránt megfeleljenek a minőségi, korszerű keretek között működő könyvtárakkal szemben támasztott követelményeknek. Célunk, hogy a használók teljes megelégedésére valósítsuk meg kötelező és vállalt feladatainkat és a lehető legjobban töltsük be a közösségi tér szerepét a Veresegyházon és vonzástérzetében élők számára. Annak érdekében, hogy ezen az úton a lehető legkevesebb döccenővel haladhassunk, felkértük a könyvtári minőségügy egyik jeles, országosan ismert képviselőjét, hogy mentorként legyen segítségünkre.

Az év második felében nyomasztó teherként nehezedtek ránk az energiahordozók drasztikus áremelkedéséből fakadó következmények, amelyek a 2023-as költségvetést, illetve – a pénzügyi forrásokkal szoros összefüggésben – a megvalósítandó feladatokat, elérendő célokat is hátrányosan érintették. A nyomasztó és bizonytalanságokkal teli helyzetben is nagy öröm volt számunkra, hogy a fenntartó nem zárta be intézményünket, így olvasóink, látogatóink kiszolgálása zavartalanul folyhatott.

A stratégiai célok végrehajtása

A 2022. évi munkatervünkben két stratégiai célt fogalmaztunk meg: egyrészt a csökkenő könyvtárhasználati, könyvtárlátogatási tendencia megállítását, másrészt a minőségirányítási rendszer bevezetésének megkezdését.

Ahogy az a bevezetőből már kiderült, mindkét stratégiai célunkat sikerült elérnünk. 2022-ben érzékelhetően nőtt a könyvtárba beiratkozott olvasók száma, s látványosan nőtt a kölcsönzött dokumentumok mennyisége is.

Különösen nagy öröm számunkra, hogy az előző évhez viszonyítva 75%-kal nőtt az újonnan beiratkozott olvasóink száma, amely növekedés reményeink szerint annak a tudatos törekvésünknek eredménye, amellyel igyekeztünk minél többekhez – hírleveleinken, a városi médiumokban megjelenő tudósításokon, valamint a közösségi felületeken keresztül – eljuttatni könyvtárunk hírét, szolgáltatásainak bemutatását.

Szervezet

A Könyvtár 2022-ben engedélyezett létszámkerete 5 fő volt, amely létszámkeret a 2022. december 31-i állapot szerint teljesen feltöltött. Könyvtárunkban jelenleg 3 diplomás könyvtáros, egy segédkönyvtárosi és egy könyvtáros asszisztensi végzettséggel rendelkező munkatárs dolgozik.

A szervezeti struktúrában 2022-ben változás nem történt, így a Könyvtár jelenleg is 2 szervezeti egységből – gyermek- és felnőtt részleg –, illetve egy telephelyből – Veresegyházi Helytörténeti Gyűjtemény – áll.

Az év folyamán a Könyvtár egy munkatársa részt vett a Magyar Könyvtárosok Egyesülete által szervezett, 3 napos gyermekkönyvtáros workshopon, illetve továbbképzésen.

Infrastruktúra

A Könyvtár 1998 óta üzemel a Fő út 53. szám alatt található Átrium Üzletház épületében. A használt helyiségek kis alapterületűek, könyvtári célokra alkalmatlanok, megvilágításuk rossz, a felnőtt és gyermekrészleg szellőzése, illetve természetes fénnel való megvilágítása nem megoldott. A tereinket megfelelően berendezni nem lehetséges. Az épület alagsorában elhelyezett raktárak a könyvek szakszerű tárolása kevésbé alkalmasak, viszont a termál- és szennyvízvezetékek jelenléte folyamatos és valós veszélyt jelent.

A közeli jövőben szükségessé válik az egyes helyiségeken található rácsroló normális nyílászárókra történő cseréje. Ez két okból is elengedhetetlen. Egyfelől a könyvtár két munkatársa számára is orvosilag igazolt egészségügyi kockázatot jelent a rácsroló fel- és lehúzásával együtt járó fizikai terhelés, másfelől a könyvtári terek megfelelő hőmérséklet szabályozását is csak jól záródó nyílászárók segítségével lehet megoldani.

Az elmúlt év során több panasz is érkezett olvasóinktól az elavult és kényelmetlen és hiányos bútorzat miatt. A 2022 őszén végzett kérdőíves felmérésben a válaszadók 30%-a emelte ki, hogy könyvtárunkkal ezen szempontból elégedetlen. Többen kifejezetten a több és jobban használható, illetve kényelmesebb bútorokat hiányolják helyiségeinkből.

2022. márciusában lecseréltük a még előző évben meghibásodott szerver számítógépünket, így valamennyi szolgáltatásunk egy új, megbízhatóan működő eszkösről tudjuk nyújtani.

Sajnos az év folyamán kiderült, hogy nem csak a szerver, de a legrégebben beszerezett, tényleges életkorukat tekintve 11-12 éves számítógépeink is cserére szorulnak, mivel a napi munka során is egyre nehezebben működtek, de az operációs automatikus frissítése oly mértékben terheli meg az elavult hardvert, hogy az már az olvasók kiszolgálását lehetetleníti el. Így 2023ában ezeket a gépeket is cserélnünk kell.

Gyűjteményi információk

2022-ben mintegy 4.5 millió forintot költöttünk új könyvek és 244 ezer forintot folyóiratok, magazinok beszerzésére.

Szerencsére az éves beszerzési keretünk lehetővé teszi, hogy az olvasók által keresett könyvújdonságok jelentős részét beszerezhessük, de így is félmillió forint feletti értéket képviselnek azok a könyvek, amelyeket a múlt év során már nem volt lehetőségünk megvásárolni.

A helyhiány, illetve a nyomtatott periodikumok iránti csökkenő kereslet okán az előző években megszokottnál kevesebb folyóiratot, heti- és havilapot rendeltünk meg 2022-ben. Az olvasói szokásokat figyelve és elemezve, azokat a magazinokat, kiadványokat vásároltuk, amelyeket a könyvtárlátogatók rendszeresen kikölcsönöztek könyvtárunkból¹.

2022-ben is folytattuk a tervszerű állományapasztást, így több, mint 1100 fizikailag, vagy tartalmilag elavult, az olvasók által nem keresett dokumentumot selejteztünk le.

A gyűjtemény feltártsága évek óta teljesnek mondható, valamennyi, a könyvtár állományában lévő dokumentum megtalálható internetes katalógusunkban.

Az év során megkezdtük Sándor Teréz „hagyatékának” feldolgozását. A rendkívül bőséges fényképanyag szortírozását követően megállapítottuk, hogy a képek jelentős részének egyértelmű beazonosításához külső segítségre lesz szükségünk annak érdekében, hogy azokat a megfelelő tartalmi feltárás keretében tudjuk digitálisan is elérhetővé tenni. Az írásos dokumentumok azonosítása kevesebb problémát okoz. Ezek digitalizálásához egy olyan munkahely kialakítására lenne szükség, amely az olvasóktól, könyvtárlátogatóktól elzárt területen van, kellően nagy ahhoz, hogy a dokumentumokat biztonságosan, megrongálódástól, összekeveredéstől óvott módon lehessen kezelni. Ilyen hely egyelőre nem áll rendelkezésünkre.

Szolgáltatások (változások, trendek)

2022-ben a fontos változás volt, hogy év elejétől módosult a könyvtár nyitvatartása.

Ez – szerencsére – nem érintette hátrányosan könyvtárunk látogatottságát. A tavalyi év minden statisztikai mutatója a könyvtárhasználatok számának növekedését igazolja vissza.

A hagyományos szolgáltatások tekintetében elmondható, hogy a beiratkozott olvasók száma 8%-kal, ezen belül az újonnan beiratkozottak száma 75%-kal, a könyvtárlátogatások száma majd' 40%-kal, míg a kikölcsönzött dokumentumok száma is több, mint 20%-kal nőtt.

A fenti örömteli számok mellett tényként le kell szögeznünk, hogy sajnos az olvasóink életkori megfoszlása továbbra sem tükrözi hűen a város lakosságának kor szerinti összetételét. A beiratkozott olvasók felét teszik ki a 14 év alattiak, s sajnos nagyon

---

¹ A folyóiratok helyben olvasása egyáltalán nem jellemző könyvtárunkban. Az erre szolgáló hely sajnos nem vonzó a látogatók számára, más helyen pedig nem tudunk új folyóirat olvasó sarkot kialakítani.

kevesen vannak, mindössze az olvasók 15-16%-át képviselik a 14-29 év közötti fiatal felnőttek.

2022-ben összesen 34 alkalommal tartottunk előadásokat, klubfoglalkozásokat és egyéb rendezvényeket, amelyeken 927 látogatót fogadhattunk. Továbbra is népszerűek Antalffy Péter történelmi, művészettörténeti előadásai, de kiugróan sokan voltak azokon az esteken is, ahol olyan, a város életéhez köthető, abban aktívan szerepet vállaló személyek voltak az előadók, illetve vendégek, mint Somody Imre vagy dr. Mohai Imre.

A biblioterápiás foglalkozásainknak, illetve filmklubunknak kialakult látogatói köre van, akik rendszeresen, hónapról hónapra részt vesznek a foglalkozásokon, nem csak befogadóként, de aktív résztvevőként is.

Nagy örömünkre az elmúlt év során is rendszeresen látogatták intézményünket óvodás és kisiskolás csoportok. A 15 látogatás alkalmával összesen 220 apróságot és 16 felnőtt kísérőt fogadtunk, akiknek formális, vagy informális keretek között mutattuk be könyvtárunkat, az állományt, illetve a könyvtár nyújtotta lehetőségeket.

Az online térben nyújtott szolgáltatások tekintetében megállapítható, hogy kis mértékben csökkent honlapunk látogatottsága, amely véleményünk szerint két okra vezethető vissza. Egyfelől a múlt esztendőben nagyobb hangsúlyt fektettünk a közösségi médiában (Facebook, Instagram és Google) és a hírlevélben való tájékoztatásra, másfelől – mivel a könyvtár egész évben, korlátozás nélkül nyitva volt – az olvasók személyesen és nem az online katalóguson keresztül, vagy a honlaphírként megjelenő könyvajánlókból informálódtak. Azonban a tendencia megállítására ez évben hangsúlyt kell fektetnünk, hiszen a honlap az az egyetlen internetes felület, amely általunk kontrollálható módon működik, s nem valamely, kereskedelmi céloknak alárendelt algoritmusok működtetik, tehát itt tudunk biztosan szakszerű és folyamatosan elérhető tájékoztatást nyújtani látogatóinknak.

Nem növekedett az év folyamán az internetpont látogatóinak száma. Az Internet ma már annyira könnyen hozzáférhető a többség számára, hogy könyvtárunkban, a viszonylag kényelmetlen körülmények között, ahol a kellően szeparált számítógéphasználat sem biztosítható, már nem szívesen ülnek le az egyébként is előregedett számítógépek elé a látogatók. Így jellemzően az irodai programcsomagok használata, illetve az elektronikus dokumentumok kinyomtatása iránti igényt kell csak kielégítenünk.

A 2022-ben lefolytatott népszámlálás során könyvtárunk volt a kijelölt online kitöltési pont a városban. A lehetőséggel mindössze ketten kívántak élni.

Minőségirányítás

Amint az a rövid bevezetőben már megemlítsre került, a 2022-es év mérföldkő volt a minőségügyi tevékenységünkben. Vidra Szabó Ferenc mentorálása és irányítása mellett megkezdtük a könyvtár minőségirányítási rendszerének kialakítását és bevezetését.

Az első feladatok egyike az elkövetkezendő 3-4 év menetrendjének, munkafeladatainak meghatározása volt.

Megszövegeztük és közzétettük a könyvtár küldetésnyilatkozatát és jövőképét. Feltérképeztük és rögzítettük intézményünk erősségeit és gyengeségeit, valamint számba vettük az objektív körülményekből fakadó lehetőségeket és a ránk leselkedő veszélyeket.

Az év során elkészítettük a könyvtár partner-nyilvántartását, amelyben mindazon intézmények, szervezetek szerepelnek, amelyekkel munkánk során rendszeresen kapcsolatban vagyunk.

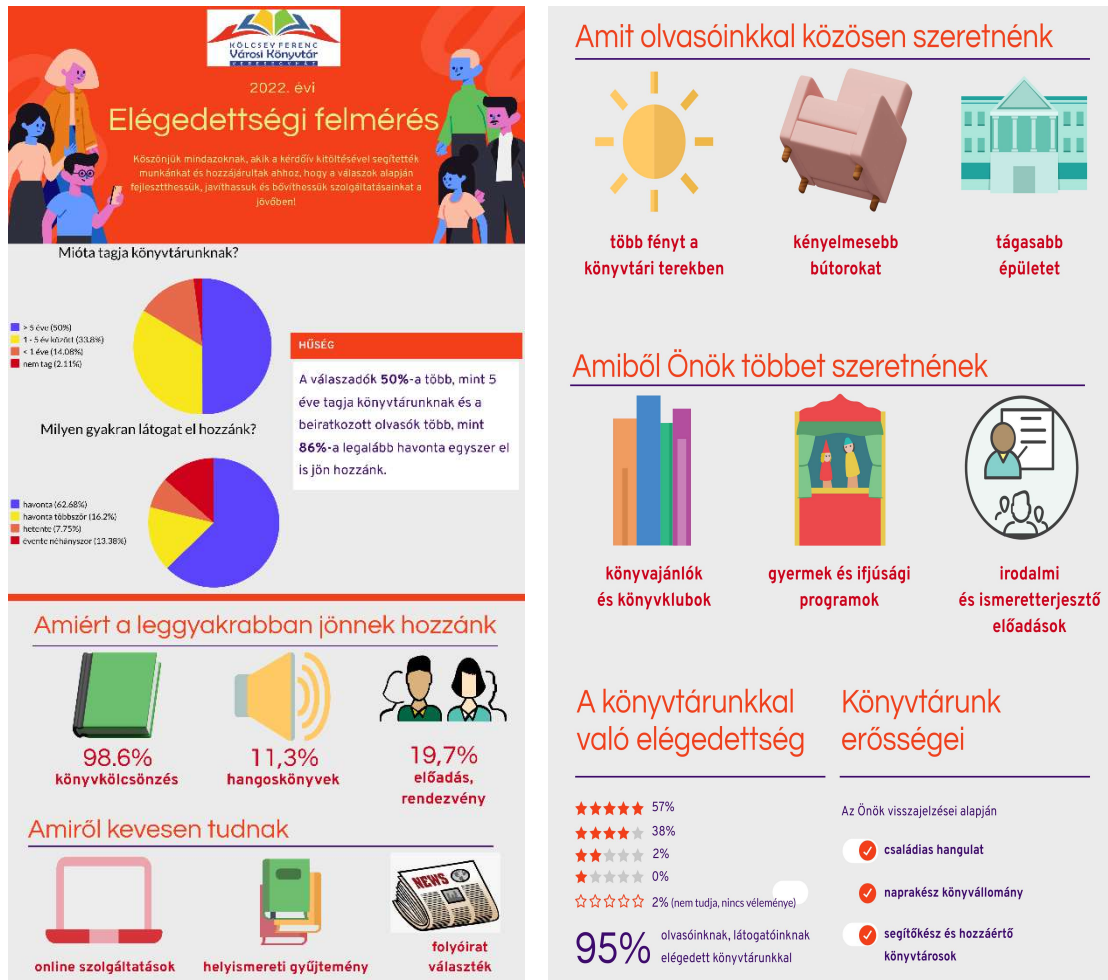
Az utolsó negyedév feladata volt a munkatársak teljesítményértékelési kritériumainak meghatározása és rögzítése, amelyek alapján az értékeléseket el lehet végezni és az egyéni fejlesztési irányokat és szükségleteket meg lehet határozni.

Az őszi folyamán kérdőíves kutatással igyekeztünk felderíteni a könyvtárhasználati szokásokat, illetve a könyvtárral való látogatói elégedettséget. A kérdőívet online, vagy papír alapon 145-en töltötték ki, ami a 2016-ban végzett felmérésben részt vevők háromszorosa volt. A vizsgálat legfontosabb megállapításai a következők voltak:

- Beiratkozott olvasóink mintegy 88%-a egy évnél régebben tagja a könyvtárnak.
- Havonta legalább egyszer eljön hozzánk látogatóink 76%-a.
- Mivel a válaszadók 65%-a vallott úgy, hogy „maga járt utána”, hogy merre található a könyvtár, így a könyvtár létének reklámozására a jövőben nagyobb figyelmet kell fordítanunk.
- A válaszadók elsöprő többsége az internetes forrásokból tájékozódik rendezvényeinkről, a könyvtári hírekről.
- 91% számára fontos és örömteli, hogy a könyvtár a városközpontban van, s így könnyen megközelíthető.
- Sokkal megosztottabbak az olvasói vélemények a könyvtári terek berendezésével, kényelmével, világításával, azaz az infrastrukturális körülményeinkkel kapcsolatban. 43%-a a válaszadóknak elégedetlen a bútorzattal, 20%-a a világítással és több mint 30%-uk jelezte, hogy problémásnak találja az akadálymentesítés hiányát.
- Az elsöprő többség (85%) elégedett a könyvállomány összetételével, azonban nagyon sokan (60%) nem tudtak válaszolni ugyanerre a kérdésre a folyóiratokkal, magazinokkal kapcsolatban, ugyanis nem tudták, hogy könyvtárunkban folyóiratokat is lehet olvasni. Akik ezt a lehetőséget ismerték, azok elégedettségüket fejezték ki a kérdésben (34%).
- A fenti, osztályzat adásával megválaszolható kérdéseket olyanokkal is kiegészítettük, ahol szabad szöveg formájában is kifejlthették elképzeléseiket a válaszadók. A 21. századi könyvtárra vonatkozó kérdésre adott válaszok egyértelműen rávilágítottak arra, hogy az „osztályzás” közben sokszor az udvariasság is vezette a kitöltők kezét, hiszen a megfogalmazott vágyakból, elképzelésekből olyan kép köszön vissza, amely sok elemében már a múlt század második fele óta alapvető elvárás lenne egy közművelődési könyvtárral kapcsolatban („kényelem”, „nyugalom”, „több fény”)

A felmérés eredményének elemzése, a válaszokból fakadó következtetések megfogalmazása és az ezekre épített cselekvési terv elkészítése jelenleg is folyamatban van.

Az év másik nagy feladata az öt évre szóló könyvtári stratégia kereteinek meghatározása, majd a stratégia megszővegezése volt. A dokumentumban megfogalmazott feladatokat, s a célok eléréséhez szükséges tevékenységeket úgy állítottuk össze, hogy azokat, vagy legalábbis túlnyomó többségüket a turbulens módon változó körülményekhez igazítva súlyozhassuk, rangsorolhassuk és hajthassuk végre. A fenntartó 374/2022. (XII.20.) KT. határozatával jóváhagyta a stratégiában foglalt elképzeléseket.

Partnerségi együttműködések

Könyvtárunk jelenleg 3 alapfokú és 2 középfokú oktatási intézmény esetében látja el az iskolai könyvtári feladatokat.

6 helyi, fóti és budapesti középfokú oktatási intézményből fogadunk veresi lakhelyű közösségi szolgálatos diákokat, akik elsősorban a rendezvények előkészítésében, illetve az állományapasztási munkákban, illetve könyvajánlók készítésében vannak segítségünkre. Meg kell állapítanunk, hogy a könyvtárban a közösségi szolgálat keretében végezhető tevékenységek a fiatalok számára nem igazán vonzóak, így évről évre egyre kevesebben jelentkeznek hozzánk ilyen céllal. Noha más jellegű feladatokkal is meg tudnánk bízni őket, ezt mégsem tesszük, mivel jelenleg nem tudunk a diákok

számára megfelelő – értsd. asztallal, világítással és internetbe kapcsolt számítógéppel ellátott – munkahelyet kialakítani.

A város intézményekkel és szervezetekkel könyvtárunk mind formális, mind informális szinten kiváló kapcsolatokat ápol.

Az új könyvtár tervezett építése kapcsán szorosabb, a kölcsönös előnyökre alapozott együttműködés szükségessége mellett tettünk hitet a Köz-Pont Ifjúsági Ház (Támaszpont MOPKA) munkatársaival. Az energiaárak emelkedéséből fakadó nehézségek miatt az új könyvtár építésének megkezdése ismételten bizonytalanná vált, de reményeink szerint ez nem fogja befolyásolni a szinergiák kiaknázását.

PR/marketing/kommunikáció eredményei

A „Szolgáltatások” fejezetben már említésre került a honlapunk látogatottságának csökkenése, s ennek okai. Ezt a tendenciát némiképp kompenzálja, hogy 2022-ben a könyvtár Facebook oldalát harmincegyezerszer, Instagram bejegyzéseit mintegy kétezer-nyolcszázszor és Google profilját mintegy tizenkétezerszer nézték meg. Facebook oldalunknak jelenleg 1864, míg Instagram profilunknak 587 követője van.

Nagy figyelmet fordítunk az internetes kommunikáció rendszerességére. Az elmúlt év folyamán több, mint 100 alkalommal frissítettük honlapunkat hírekkel, könyv- és programajánlókcal, a rendezvényeinkről beszámolókkal képes és mozgóképes.

Ennél jelentősen többször tettünk közzé információkat a közösségi portálokon, hiszen pl. a Facebookon a fentiek mellett a kerek születési, vagy halálozási évfordulójuk alkalmából rendszeresen emlékeztünk meg jeles irodalmi személyiségekről, írókról, költőkről egy-egy képes idézet segítségével.

2022-ben összesen 16 elektronikus hírlevelet küldtünk el az arra feliratkozott több, mint 1100 olvasónknak, bennük a könyvtár híreivel, könyv- és rendezvényajánlókcal. A statisztikai elemzések szerint a hírlevelek olvasottsága 40-50% között mozog, ami ebben a műfajban a szakértők szerint kifejezetten jónak mondható. Ami szintén örömteli tény, hogy a hírlevélről leiratkozók aránya 1-2% körül mozog, azaz olvasóink fontosnak tartják, hogy ezen a platformon is tájékozódhassanak a könyvtár híreiről.

E helyt is szeretnénk külön köszönetet mondani a Veresi Krónika és a Veresegyházi Városi Televízió munkatársainak, akik rendszeresen tudósítottak a könyvtári eseményekről, rendezvényekről, s minden alkalommal, amikor ezt kértük, helyet biztosítottak hirdetéseinknek.

Ebből fakadóan a 2021-es évhez viszonyítva ugrásszerűen nőtt a sajtómegjelenéseink száma.

Míg a VVTV különböző felületein 31 alkalommal jelenhettünk meg, addig a Veresi Krónikában 26 esetben szerepeltek könyvtári hírek, s 4 alkalommal a Veresi Kistérség című lapban is megjelentek hirdetéseink, illetve egy interjú is az olvasási szokások változásáról.

Az energiaválság okozta változásokról

Tekintve, hogy a Könyvtár nem önálló épületben, hanem egy üzleti célú társasház 3 üzlethelyiségében van elhelyezve, így az alapvető működési feltételeink nem, vagy csak kis mértékben változtak a tárgyév második felében. A termálhővel történő fűtés, illetve a közös helyiségekben működő elektromos fogyasztók emelkedő költségei miatt az őszi második felétől több, mint másfélszeresére emelkedett a fizetendő közös költség, illetve megháromszorozódott a Veresegyházi Helytörténeti Gyűjtemény villanyszámlája. Az intézmény finanszírozhatóságának fenntartása érdekében csökkentettük azon kiadásainkat, amelyek nem jogszabályi kötelezettségen (mint pl. dokumentumbeszerzési keret) alapultak, valamint használaton kívül helyeztük a nem feltétlenül szükséges elektromos fogyasztókat.

A fenntartó takarékosági intézkedéseinek megfelelően igyekszünk betartani a meghatározott maximumhőmérsékleteket, ami – az épület jellegéből adódóan – a Helytörténeti Gyűjteménynek otthont adó Szentlélek tér 5. szám alatti épületben kivitelezhetőbb.

Veresegyház, 2022. február 03.

Berze Lajos
Berze Lajos
igazgató